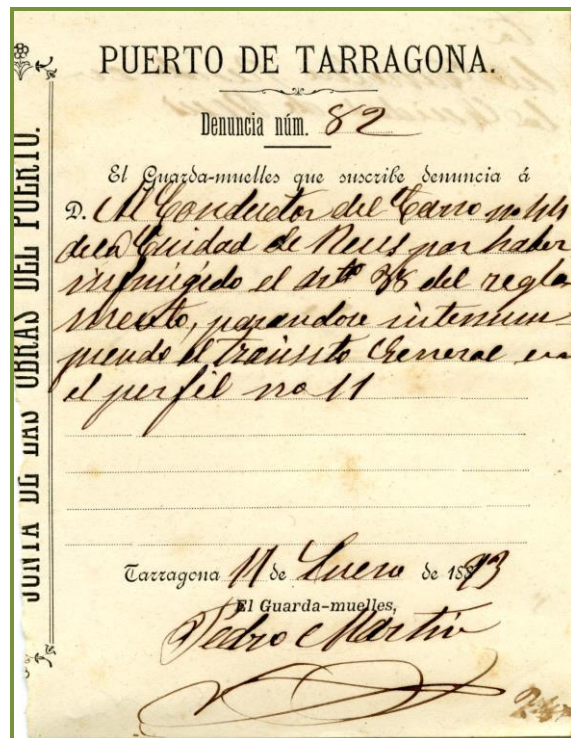

EL DOCUMENT DEL MES ÉS...

Núm. 48, novembre de 2015

Denúncia del guardamolls Pedro Martin al conductor d'un carro per haver infringit un article del reglament, 11 de gener de 1893.

Dades del document

Arxiu del Port de Tarragona (APT). Fons Junta d'Obres del Port de Tarragona- Autoritat Portuària de Tarragona. Denúncies i multes. Denúncia del guardamolls Pedro Martin al conductor d'un carro per haver infringit un article del reglament, 11 de gener de 1893.

Els guardamolls

Des que es començaren les transaccions comercials en zona portuària, és lògic pensar, que existís una figura encarregada de vigilar que aquestes operacions es fessin de manera adequada.

Segons les èpoques, als encarregats de dur a terme aquesta feina se'ls ha conegut amb diversos noms: vigilants del moll, guardamolls o policia portuària.

En les primeres llistes de jornals que es conserven a l'Arxiu del Port i que daten del 1790, no apareix cap figura que puguem associar amb la del guardamolls fins a finals de l'any 1801. En aquest any hi consten dos "soldados rondines" que cobraven 1 ral diari i eren els encarregats de fer la ronda i tenir cura del polvorí. (Recordem que en aquests primers anys el moll es construïa amb grans pedres extretes de la pedrera gràcies a les barrinades).

Quan apareix la llei de Ports el 7 de maig de 1880 preveia ja la creació d'un cos específic de vigilància, concretament, l'article 35, deia: "*se formará otro (reglamento) de servicio y policía especial para cada puerto, que contendrá todas las prescripciones relativas á su uso, y que habrá de ser aprobado por el Ministerio de Fomento*".

El Reglament de policia dels molls de 1884

El 1883 es creà una comissió encarregada d'estudiar el projecte de reglament; aquest va ser redactat pel director i enginyer Saturnino Bellido el 30 d'agost de 1884 amb el nom de *Reglamento para el servicio y policia de los muelles y de la Zona Marítima del Puerto de Tarragona*. La Secció Quarta de la Junta Consultiva de Camins, Canals i Ports l'aprovà el mes de setembre, i fou ratificat per Reial ordre el 18 d'octubre del mateix any.

La màxima autoritat, segons defineix el capítol primer del Reglament, era el governador civil de la província, encara que hi havia també implicats l'enginyer director del Port, l'Ajuntament de Tarragona, la Junta d'Obres del Port, i l'administrador de la Duana.

Als guardamolls se'ls confereix el caràcter de guardes jurats amb capacitat d'imposar denúncies. Les sancions anaven a càrrec d'un delegat del governador de la província.

El segon capítol titulat: "Del uso de los muelles y sus accesorios, y de la zona litoral de servicio del Puerto" regula la zona estrictament portuària i les activitats que s'hi poden o no dur a terme, a més, estipula els preus de les sancions en cas d'incompliment.

Per exemple, l'article 14è exposa que les escales estan destinades únicament per a l'embarcament i desembarcament de persones i

equipatges. La infracció per l'incompliment d'aquest article era de cinc a deu pessetes.

A més del Reglament, però, existeix un moviment important, en l'àmbit documental, que es tradueix en oficis i cartes de l'enginyer director per esbrinar si altres ports de la Península estaven dotats d'aquest servei. Així, per exemple, una carta del 5 de gener de 1885, del vicepresident de la Junta del Port de Barcelona, Joan Coll i Pujol, manifesta que en aquell port hi ha 5 guardamolls, i que el seu salari és de 3 pessetes diàries.

A Tarragona a la mateixa època, concretament en el mes de gener de l'any 1887, hi figuren els noms de quatre guardamolls: Leandro Farnes, Andrés Rodríguez, Pedro Martín i Francisco Vallvé; el seu sou, però, era lleugerament inferior que el dels seus col·legues barcelonins: 2,40 pessetes diàries.

La denúncia

Que aquest mes hàgim triat aquest document no és casualitat, ja que el 15 de novembre és el Dia de la Policia Portuària, que des de fa un parell d'anys se celebra al Port de Tarragona. Un 15 de novembre de l'any 1902 el Ple de la Junta d'Obres del Port de Tarragona acordà uniformar als guardamolls.

De petit format, el document, és la denuncia núm 82, subscripta pel guardamolls Pedro Martín el dia 11 de gener de 1893, sancionava al conductor d'un carro de la ciutat de Reus per haver infringit l'article 38 del reglament i haver obstruït el tràfic a l'alçada del perfil número 11 del dic de Llevant.

El redactat de l'article 38 és molt clar: *“Los carros tirados por mulas, caballos o ganado vacuno, tendrán que marchar siempre al paso por las vías destinadas a su tránsito. Los que suban a las aceras, penetren en los sitios destinados a depósitos, los que se atraviesen interrumpiendo el tránsito, los que se detengan o aglomeren no estando cargando o descargando, los que corran, suelten el ganado, o causen cualquier impedimento a la circulación general, incurrirán en la multa de cinco a veinte pesetas”*.

La denúncia del guardamolls Martín de l'any 1893 i altres objectes del fons del Museu del Port s'exposaran durant tot el mes de novembre a la vitrina *Compartint la mar amb...*, amb el títol: **Dels guardamolls i la policia portuària** al Museu del Port de Tarragona.